

OMGEVINGSANALYSE			
Naam	VWS	Datum	15 mei 2020
Kenmerk		Tijd	10.30 uur
Analyseperiode	Donderdag 14 mei 10:30 uur - vrijdag 15 mei 10.30		
Getroffenen en betrokkenen 1 ^e – 2 ^e – 3 ^e ring			
1^e ring: - Nederlanders overleden aan COVID-19 - Hartpatiënten - Bewoners van Noordoost-Brabant 2^e ring: - Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders - SC Cambuur & FC de (10)(2a) 3^e ring: - Algemeen publiek - Politici			
Karakterisering berichtgeving		Hoe ziet de berichtgeving er uit? Welke bronnen gebruik je?	
- Alle media melden vanochtend dat de economie in Q1 van 2020 met (10)(1e) s gedaald. Dat is de grootste krimp na het eerste kwartaal van 2009 en betekent een einde aan 23 kwartalen op rij met groei. - Brabants Dagblad kopt op de voorpagina: Vuile lucht & corona / Vervuiling in Brabant onhoudbaar; tijd voor actie' - Boven een stuk over de productie van mondkapjes in Nederland, plaatst AD de kop: 'Nooit meer vechten om Chinese mondkapjes, we maken ze nu zelf'. - Op tweetal plekken (NOS opening + item (10)(2a)) wordt de onduidelijkheid over de regels besproken. NOS opent met: 'verwarring over Corona regels; wat mag wel en wat mag niet'. De ene veiligheidsregio zou strenger zijn dan de ander, en ook de regels zouden per regio verschillen. De regels zouden nu niet duidelijk genoeg zijn. En vanaf 1 juni zouden duidelijke regels moeten komen en nodig zijn, die op dezelfde manier worden gehandhaafd. Bij (10)(2a) gaat het ook over onduidelijkheid in de anderhalvemetersamenleving. Het zou lang niet altijd duidelijk zijn, en ook de handhaving zou op verschillende manieren gebeuren. De ene keer wel een boete andere keer niet. - De Volkskrant wijdt 4 pagina's in de bijlage aan het dragen van mondkapjes: een test, tips & trucs en zelfs mode-advies wat betreft verschillende stoffen en prints.			
I: Informatiebehoefte		<i>Welke vragen leven er bij getroffenen? Hebben we antwoorden op de vragen die buiten leven? Op welke vragen hebben we geen antwoord? Hoe wordt het incident in de buitenwereld omschreven (Zien, Horen, Voelen, Ruiken, Proeven)? Welke geruchten worden als zodanig genoemd?</i>	
<i>Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?</i> - Volgens AD zijn er veel internationale studies die een verband onderschrijven tussen luchtvervuiling en het coronavirus. In (10)(2a), (10)(2a), (10)(2a) en de (10)(2a) overall zijn in gebieden met veel luchtvervuiling meer coronadoden. Ook voor Nederland zien onderzoekers van de Wereldbank een 'robuust verband'. Wetenschappers benadrukken dat het niet zeker is. Dat nauwkeurig onderzoek veel tijd vergt en kritisch moet worden getoetst. Maar zelfs Harvard, universiteit van statuur, publiceerde er al over. Volgens deskundigen zit de studie statistisch goed in elkaar, en is er gecorrigeerd voor andere factoren die een rol zouden kunnen spelen. - Onderzoekers van de Universiteit Utrecht (UU) en Erasmus MC in Rotterdam hebben goede hoop dat ze een medicijn tegen Covid-19 hebben gevonden. Dat bevestigde de Utrechtse onderzoeksleider (10)(2a) (10)(2a) (10)(2a) tijdens een wereldwijde online persconferentie. Bosch zegt dat het middel in het meest gunstige scenario binnen zes maanden toegediend kan worden. "Maar dan moet alles wel gaan zoals we willen." - De Amerikaanse Stanford-universiteit onderzoekt of draagbare gadgets (wearables) het coronavirus bij gebruikers kunnen detecteren. De universiteit wil gegevens zoals hartslag, zuurstofgraad in het bloed, huidtemperatuur en andere lichaamsdata verzamelen. Door die te vergelijken met data van andere zieke deelnemers en gezonde testpersonen, moet op termijn een algoritme te maken zijn. Dat			

algoritme zou de honderden miljoen gebruikers met een wearable dan mogelijk kunnen waarschuwen voor lichaamseigenschappen die mogelijk op het coronavirus wijzen.	
G: Waarneembaar gedrag (Schadebeperking)	<i>Wat doen of laten getroffen? Volgen zij onze gedragsadviezen (handelingsperspectieven) op? Zelfredzaamheid? Vragen getroffen om aanvullende gedragsadviezen? Welke? Waar moeten we bijsturen?</i>
<i>Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuiglijke waarnemingen)?</i> Situatie in de Brabantse zorg - Volgens de Volkskrant heeft het coronavirus de Brabantse zorg 'ontwricht'. De operatiecapaciteit bedraagt nog altijd maar de helft, 10(2e) duizend Brabanders staan op de wachtlijst. 10(2e), directeur van het Tilburgse Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis en voorzitter van het samenwerkingsverband van Brabantse zorginstellingen ROAZ: "...wij hebben in Brabant nog steeds 40 à 45% van onze ic-capaciteit vol met coronapatiënten liggen. De instroom van nieuwe coronapatiënten in de ziekenhuizen blijft ook hoog. Die neemt in deze provincie veel minder snel af dan gehoopt en ook minder snel dan elders in Nederland. Daarnaast hebben we de reguliere zorg - met tienduizenden mensen op de Brabantse wachtlijst - nog maar beperkt kunnen opstarten. (...) We opereren nog steeds op minder dan 10(2e) van onze capaciteit - daar hebben we de mensen niet voor. Bij het ETZ hebben we 10(2b) achterstallige operaties, in heel Brabant staan 10(2e) duizend mensen op de wachtlijst. Dagelijks groeien de wachtlijsten. 'Het is alle ballen op corona geweest. Maar we hebben nu een crisis in de crisis: al die hart- of kankerpatiënten die niet meteen geholpen kunnen worden. Het is een sluipende, veel stillere crisis. Ik hoor individuele patiënten die zwaardere problemen hebben gekregen. Als je symptomen van kanker hebt of je hartklep moet worden vervangen, is het natuurlijk het best om snel in te grijpen. Echt acute operaties zijn altijd wel doorgegaan, maar veel is uitgesteld. Mensen wachten langer dan verantwoord. Dat plekje of knobbel op de huid, een kwaadaardige huidtumor kan snel uitzaaien. 'Ik vind het moeilijk om te zeggen, maar er overlijden mensen op de wachtlijst. De vraag is nu ook: hoe ga je het rantsoen verdelen? Dat is nu veel complexer. Het afwegen van al die patiëntengroepen zonder corona komt nu aan bod. Bijkomend probleem is dat een coronapatiënt soms wel 25 dagen op de ic ligt. Andere ic-patiënten zijn meestal na een dag weer vertrokken. Dat betekent dat je op het ic-bed van die ene coronapatiënt 10(2b) andere patiënten zou kunnen helpen. Over dat dilemma zal nog indringend gediscussieerd gaan worden, denk ik.'	
B: Betekenisgeving	<i>Welke betekenis geven getroffen en betrokkenen aan het incident? Hoe wordt erover gesproken (waarde-oordelen, kwalificaties, kritiek, steun, emoties)? Hoe wordt tegen de overheid aangekeken? In welke context? Wat is de 'taal van de straat'?</i>
<i>Welke oproepen/waarschuwingen worden gedaan?</i> - VN-organisatie UNAIDS roept overheden wereldwijd op om samen op te trekken in de zoektocht naar een coronavaccin. En als er dan een veilig vaccin is ontwikkeld, moeten alle landen daar snel over kunnen beschikken. UNAIDS vindt dat de WHO een internationale overeenkomst moet opstellen om hierover afspraken vast te leggen. UNAIDS waarschuwt voor een oneerlijke verdeling. De oproep is ondertekend door onder anderen de leiders van enkele Afrikaanse landen en de voormalige regeringsleiders van onder meer Nederland 10(2e) en het 10(2a) (Gordon Brown). Ook Oxfam Novib en farmaceuten roepen op een eventueel vaccin tegen het virus eerlijk te verdelen tussen alle landen. Reguliere zorg (voor hartpatiënten) - Cardiologen vinden het belangrijk dat vanaf nu de capaciteit voor normale, niet-coronazorg, zoveel mogelijk wordt bewaakt. Daar zijn 'radicale keuzes' voor nodig. In het rapport Uit de wurggreep van corona wordt geopperd om Covid-zorg te concentreren binnen een of twee ziekenhuizen per regio, om andere ziekenhuizen te ontzien. Een ander voorstel is flexibele capaciteit te organiseren op een aparte afdeling, of buiten het ziekenhuis. "Als Covid nog een keer de kop op steekt, hebben we een expansievat nodig waar de coronazorg heenkan." Tot slot kan het niet anders dan soms te moeten afwijken van de bestaande richtlijnen, schrijven de cardiologen. Zoals patiënten met een laag risico minder vaak controleren. 10(2e) van de NVVC en bestuursvoorzitter van het Isala Hartcentrum in Zwolle, maakt zich	

zorgen over de kolossale cijfers van hartpatiënten die niet de juiste zorg hebben gekregen. En hij krijgt pijn in de maag van de 'nonchalance' die hij op straat ziet groeien. "De maatregelen in de Nederlandse samenleving zijn er niet alleen voor Covid-19", zegt hij. Wie zich onkwetsbaar waant voor het coronavirus, realiseert zich niet dat ze toch kwetsbaar is voor de gevolgen van de uitbraak, zegt De Kluiver. "Als er nog een coronagolf komt, hebben we echt geen capaciteit meer. Dan wordt de beschikbaarheid van zorg permanent invalide."	
SISOS	Slachtoffer aantallen – Identiteiten – Schade (bedragen/vergoeding) – Oorzaken – Scenario's
-	

Samenvatting (volledig uit VWS-analyse)

- Met een illustratie van een dodelijke wolk boven Noordoost-Brabant, opent Brabants Dagblad op indrukwekkende wijze het thema 'vuile lucht & corona'. Nu het vermoeden rijst dat Brabant en Limburg meer coronadoden betreuren omdat de lucht er viezer is, groeit de onrust en roept een brede coalitie van deskundigen en belangenorganisaties het RIVM op haast te maken met onderzoek. Volgens AD leert een rondgang langs bestuurders, boeren en milieugroeperingen dat de 'zorgen in het zuiden' groot zijn.
- Brabant staat ook centraal op de voorpagina van de Volkskrant: 'Brabant vreest tweede golf'. Voor zorgbestuurder (10)(2e) komt de versoepeling van de coronamaatregelen te vroeg. Burgemeester (10)(2e) vindt daarentegen dat het land 'weer open moet' en dat de versoepeling 'Van Dissel-proof' kan worden uitgevoerd.
- Volgens (10)(2e) moet het allemaal behoedzamer en langzamer. Hij spreekt van een toenemende frustratie onder het zorgpersoneel. "Dat denkt ook: in wat voor wereld zitten we?" Samen met zijn collega's waarschuwt hij: "Land, wees voorzichtig."
- De Nederlandse Vereniging voor Cardiologie (NVVC) zegt dat het coronavirus 'desastreuze gevolgen' heeft voor hartpatiënten. De cardiologen vrezen dat (10)(2b) tot (10)(2b) hartpatiënten dit jaar geen zorg krijgen. Zeker (10)(2b) evensjaren gaan verloren.
- Cardiologen vinden het belangrijk dat vanaf nu de capaciteit voor normale, niet-coronazorg, zoveel mogelijk wordt bewaakt. Daar zijn 'radicale keuzes' voor nodig. Zo wordt geopperd om Covid-zorg te concentreren binnen een of twee ziekenhuizen per regio of om flexibele capaciteit te organiseren op een aparte afdeling, of buiten het ziekenhuis (naar het voorbeeld van de NHS). "Als Covid nog een keer de kop op steekt, hebben we een expansievat nodig waar de coronazorg heen kan."